DOMSTOLENS DOM
AF. 17. DECEMBER 1970 [1]

Spa SACE
mod Den italienske Republiks finansministerium
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af præsidenten for Tribunale di Brescia)

Sag 33/70

Sammendrag

1. *Frie varebevægelser — told — afgifter med Tilsvarende virkning — forbud — direkte virkning — individuelle rettigheder for private — de nationale retsinstansers beskyttelse af disse rettigheder*

   (EØF-traktaten, artikel 9, artikel 13, stk. 2)

2. *Fællesskabsinstitutioner — fælles bestemmelser — direktiver — umiddelbar gyldighed — betingelser*

   (EØF-traktaten, artikel 189)

1. Artiklerne 9 og 13, stk. 2 betragtet sammen indebærer senest fra overgangsperiodens udløb med hensyn til alle afgifter med tilsvarende virkning som indførselstold et klart og præcist forbud mod at opkræve de nævnte afgifter, som ikke er ledsaget af noget forbehold fra staternes side om, at dets iværksættelse skal være betinget af en udtrykkelig retsakt i den nationale lovgivning eller af en handling fra Fællesskabets institutioners side. Dette forbud er i kraft af sin karakter fuldstændigt egnet til at have direkte virkninger for retsforholdene mellem medlemsstaterne og deres borgere. Fra overgangsperiodens udløb afføder de nævnte bestemmelser herefter med hensyn til alle de heri omhandlede afgifter med tilsvarende virkning rettigheder for private, som de nationale retsinstanser skal beskytte.

2. Et direktiv, som fastsætter en tidsfrist for en medlemsstat til gennemførelse af en fællesskabsforpligtelse, vedrører ikke alene forholdet mellem Kommissionen og denne stat, men har også retlige følger, som kan påberåbes både af de øvrige medlemsstater, der selv berøres af forpligtelsens opfyldelse, og af private, når den bestemmelse, som fastsætter forpligtelsen, i kraft sin karakter gælder umiddelbart.

I sag 33/70

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af præsidenten for Tribunale di Brescia for i en for denne ret verserende sag mellem

1 — Processprog: Italiensk.

SPA SACE, Bergamo

og

DEN ITALIENSKE REPUBLIKS FINANSMINISTERIUM

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rom-Traktatens artikel 13, stk. 2 direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967 fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber (JO L 12, 1968, s. 8)

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene A. M. Donner og A. Trabucchi, dommerne R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (refererende), P. Pescatore og H. Kutscher,

generaladvokat: K. Roemer
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

1. Præsidenten for Tribunale di Brescia har ved afgørelse af 4. juli 1970, indgået til Domstolens justitskontor den 9. juli 1970, i medfør af artikel 177 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab stillet to spørgsmål om fortolkningen af EØF-traktatens artikel 13 og direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967 (JO L 12, 1968, s. 8).

2. Domstolen spørges først, om traktatens artikel 13, stk. 2 efter vedtagelsen af direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967, eller i hvert fald direktiv nr. 68/31 selv gælder umiddelbart i den italienske stats nationale retssystem;

3. såfremt dette besvares bekræftende, spørges Domstolen desuden, om de individuelle rettigheder, som de nationale retsinstanser skal tage hensyn til, har kunnet påberåbes af (private) siden den 1. juli 1968.

4. Der består en snæver sammenhæng mellem de to spørgsmål, og de kan derfor behandles under ét.

5. Efter EØF-traktatens artikel 9 er Fællesskabets grundlag en toldunion, som bl. a. indebærer forbud mod told og alle afgifter med tilsvarende virkning mellem medlemsstaterne;

i henhold til traktatens artikel 13, stk. 2 skulle afgifter, som havde tilsvarende virkning som indførselstold, og som var i kraft mellem medlemsstaterne, afskaffes gradvis af disse i løbet af overgangsperioden, efter at Kommissionen gennem direktiver havde fastsat det tempo, i hvilket afviklingen skulle foregå, og herved ladet sig lede af de i traktatens artikel 14 fastsatte bestemmelser om told i egentlig forstand og de direktiver, som Rådet havde udstedt herom;

6. Rådets såkaldte fremskyndelsesbeslutning nr. 66/532 af 26. juli 1966 (JO af 21. 9. 1966, s. 2971), truffet i henhold til traktatens artikler 14 og 235, fastsatte det tidspunkt, da al told skulle være afskaffet, til 1. juli 1968;

7. Kommissionen rettede under henvisning til denne beslutning og i medfør af traktatens artikel 13, stk. 2 den 22. december 1967 direktiv nr. 68/31 til Den italienske Republik, hvorefter den afgift,som i Italien opkrævedes for administrative ydelser på indførte varer, skulle afskaffes gradvis med hensyn til import hidrørende fra de øvrige medlemsstater, således at den var helt ophævet inden 1. juli 1968.

8. Det fremgår af de sagsakter, som er forelagt Domstolen, at den tvist, der verserer for den nationale ret, navnlig vedrører spørgsmålet, om Den italienske Republiks forpligtelse til at ophæve afgiften for administrative ydelser har direkte virkning og i bekræftende fald fra hvilket tidspunkt.

9. Artikel 13, stk. 2 pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til gradvis »i løbet af« overgangsperioden at afskaffe afgiften, der har tilsvarende virkning som indførselstold:

selv om det tilkom Kommissionen at bestemme rytmen for denne afskaffelse i løbet af overgangsperioden, fremgår det dog ikke desto mindre af artikel 13 selv, at disse afgifter under alle omstændigheder senest skulle være fuldstændig ophævet ved udløbet af den nævnte periode;

artikel 9 skal således selv have fuld virkning fra udløbet af denne periode.

10. Artiklerne 9 og 13, stk. 2 betragtet tilsammen indebærer senest fra overgangsperiodens udløb med hensyn til alle afgifter med tilsvarende virkning som indførselstold et klart og præcist forbud mod at opkræve de nævnte afgifter, som ikke er ledsaget af noget forbehold fra staternes side om, at dets iværksættelse skal være betinget af en udtrykkelig retsakt i den nationale lovgivning eller af en handling fra Fællesskabets institutioners side;

forbudet er i kraft af sin karakter fuldstændigt egnet til at have direkte virkninger for retsforholdene mellem medlemsstaterne og deres borgere;

fra overgangsperiodens udløb afføder de nævnte bestemmelser herefter med hensyn til alle de heri omhandlede afgifter med tilsvarende virkning rettigheder for private, som de nationale retsinstanser skal beskytte.

11. I medfør af artikel 13, stk. 2 kunne Kommissionen inden overgangsperiodens udløb fastsætte afviklingen af de afgifter med tilsvarende virkning, som den udpegede, og hvis ophævelse »i løbet af« nævnte periode den ville påbyde gennem direktiver;

Ved direktiv nr. 68/31 bestemte Kommissionen under henvisning til denne bemyndigelse og som følge af fremskyndelsesbeslutning nr. 66/532 at den ovennævnte afgift skulle være helt ophævet senest den 1. juli 1968.

12. Det fremgår af det foregående, at spørgsmålet fra præsidenten for Tribunale di Brescia, for så vidt som det angår den direkte virkning af forpligtelsen til at ophæve den italienske afgift for administrative ydelser, i virkeligheden vedrører den samlede virkning af traktatens artikler 9 og 13, stk. 2, af beslutning nr. 66/532 og af direktiv nr. 68/31.

13. Virkningen af direktiv nr. 68/31 må ses på baggrund af alle disse bestemmelser;

i den henseende er ikke alene den pågældende retsakts form, men også dens indhold og formål i traktatens ordning relevant.

14. Den omstændighed, at Kommissionen i medfør af beslutning nr. 66/532 har fastsat en tidligere dato end overgangsperiodens udløb, har ikke i nogen henseende ændret ved karakteren af den forpligtelse, som påhviler medlemsstaterne i medfør af artiklerne 9 og 13, stk. 2;

denne forpligtelse egner sig altså til at have sådanne direkte virkninger, som den ville have affødt ved overgangsperiodens udløb;

15. direktiv nr. 68/31, som fastsætter en tidsfrist for en medlemsstat til gennemførelse af en fællesskabsforpligtelse, vedrører ikke alene forholdet mellem Kommissionen og denne stat, men har også retlige følger, som kan påberåbes både af de øvrige medlemsstater, der selv berøres af forpligtelsens opfyldelse, og af private, når den bestemmelse, som fastsætter forpligtelsen, i kraft af sin karakter gælder umiddelbart, således som det forholder sig med hensyn til forpligtelsen i traktatens artikler 9 og 13;

16. denne fortolkning er så meget desto mere nærliggende, som Domstolen ved dom af 18. november 1970 statuerede, at Den italienske Republik ikke havde overholdt de forpligtelser, som påhvilede den i medfør af traktaten, idet den ud over 1. juli 1968 havde opkrævet den i sagen omhandlede afgift.

17. Da direktivet er blevet meddelt på italiensk, er interesserne hos adressaten for de i retsakten fastlagte forpligtelser — her den italienske stat — behørigt tilgodeset.

18. Den forpligtelse til at ophæve afgiften for administrative ydelser, som følger af Kommissionens direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967 sammenholdt med traktatens artikler 9 og 13, stk. 2 samt med Rådets beslutning nr. 66/532, har direkte virkninger for forholdet mellem den medlemsstat, der er direktivets adressat, og dens borgere og afføder fra den 1. juli 1968 rettigheder for disse, som de nationale retsinstanser skal beskytte.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af præsidenten for Tribunale di Brescia i henhold til den af denne retsinstans den 4. juli 1970 afsagte kendelse, for ret:

1. **Fra overgangsperiodens udløb afføder EØF-traktatens artikel 13, stk. 2 med hensyn til alle afgifter med tilsvarende virkning som indførselstold rettigheder for private, som de nationale retsinstanser skal beskytte.**

2. **Den forpligtelse til at ophæve afgiften for administrative ydelser, som følger af Rådets direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967 sammenholdt med traktatens artikler 9 og 13, stk. 2 samt Rådets beslutning nr. 66/532 har direkte virkninger for forholdet mellem den medlemsstat, der er direktivets adressat, og dens borgere og afføder fra den 1. juli 1968 rettigheder for disse, som de nationale retsinstanser skal beskytte.**

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. december 1970.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT KARL ROEMER FREMSAT DEN 10. DECEMBER 1970

Høje Ret.

I den sag, der verserer for Tribunale di Brescia, er der tale om den italienske lov nr. 330 af 15. juni 1950, der var anledning til at Domstolen, fordi denne lov ikke var blevet ophævet, i sag 8/70, som Kommissionen havde anlagt i medfør af EØF-traktatens artikel 169, fastslog, at Den italienske Republik havde overtrådt EØF-traktatens artikel 13, stk. 2 samt Kommissionens direktiv nr. 68/31 af 22. december 1967. Lad mig min-